

DANUBEFREESKY.EU

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk

Vtáky nepoznajú hranice

Tlačová správa

Bratislava, 7. novembra 2022

Elektrické vedenia sú neoddeliteľnou súčasťou funkčnej modernej spoločnosti. Vzájomné interakcie vtáctva s elektrizačnou sústavou sú celosvetovo pozorované od samotného počiatku elektrifikácie. Zahŕňajú predovšetkým úhyny a úrazy po zásahu elektrickým prúdom, prípadne po náraze. Na základe aktuálnych poznatkov sa vďaka spolupráci všetkých zainteresovaných strán neustále aktualizujú technické štandardy, inovujú konštrukčné riešenia, ochranné prvky či ďalšie spôsoby prevencie úhynov a úrazov. Cieľom je dosiahnuť rovnováhu medzi uspokojením životného štandardu obyvateľov a záujmom ochrany voľne žijúcich druhov vtáctva.

Medzinárodná výmena skúseností medzi relevantnými aktérmi je základom úspechu pri realizácii opatrení na zmiernenie negatívneho dopadu ľudskej činnosti na populácie voľne žijúceho vtáctva. Projekt s názvom *Zvýšenie povedomia o znižovaní úmrtnosti voľne žijúcich živočíchov spôsobenej človekom* má za cieľ spojiť odborníkov na ochranu vtáctva, zástupcov štátnych inštitúcií, miestnych úradov životného prostredia, ako aj prevádzkovateľov energetických sietí zo Slovenska, Maďarska a Českej republiky. Pri ochrane vtáctva pred ľudskou činnosťou je mimoriadne dôležité spoločné úsilie susedných krajín, nakoľko vtáctvo nepozná hranice a populácie jednotlivých druhov vtáctva sú často vzájomne prepojené. Projekt je spolufinancovaný prostredníctvom Medzinárodného vyšehradského fondu, ktorého poslaním je rozvíjať myšlienky trvalo udržateľnej regionálnej spolupráce v strednej Európe.

„Slovensko patrí medzi krajiny s poprednými znalosťami v problematike nárazov vtáctva do elektrických vedení a ich riešení. Okrem hrozby pre chránené druhy vtákov predstavujú nárazy aj vážny problém pre energetické spoločnosti, pretože spôsobujú lokálne výpadky elektrického prúdu. Sme radi, že sa nám spolu s partnermi z Českej ornitologickej spoločnosti (ČSO) a Maďarskej organizácie pre ornitológiu a ochranu prírody (MME) podarilo prepojiť kľúčových odborníkov venujúcim sa tejto téme, nakoľko výmena skúseností z praxe je veľmi dôležitá. Za účelom nadviazania spolupráce sa koncom októbra 2022 stretli odborníci zo Slovenska, Maďarska a Česka v rámci medzinárodného workshopu zameraného na zníženie mortality vtákov na elektrických vedeniach. V rámci workshopu boli predstavené poznatky jednotlivých krajín v danej problematike, najnovšie dáta k mortalite vtákov na elektrických vedeniach, skúsenosti energetických spoločností pri ochrane vtákov a prezentované boli aj nové trendy v ošetrovaní rizikových typov stĺpov a úsekov elektrických vedení pred zásahmi prúdom a nárazmi. Veľkým prínosom bola účasť projektantov a vývojárov dronov a nových typov odkloňovacích prvkov na ochranu vtáctva pred nárazmi do elektrických vedení,“ uvádza Marek Gális z Ochrany dravcov na Slovensku.

„Technologický pokrok sa nevyhýba ani tejto oblasti. Za posledné roky boli vytvorené nové typy ochranných prvkov, zlepšili sa ich kvalitatívne parametre, energetické spoločnosti inovovali štandardy a postupy, všetko v prospech ochrany voľne žijúcich vtákov. Teší nás, že mnohé technické riešenia a skúsenosti zo Slovenska spolu so špeciálnou metodikou zatriedujúcu vedenia podľa rizikovosti pre vtáky sú inšpiráciou aj pre zahraničných partnerov,“ uzatvára Gális.

DANUBEFREESKY.EU

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk

Kontakt:

Marek Gális, galis@dravce.sk, 0908 611 225

Ďalšie informácie:

- Riešiteľom projektu *Zvýšenie povedomia o znižovaní úmrtnosti voľne žijúcich živočíchov spôsobenej človekom* je občianske združenie Ochrana dravcov na Slovensku (RPS), partnermi sú Česká spoločnosť ornitologická (ČSO) a Maďarská organizácia pre ornitológiu a ochranu prírody (MME). Projekt je spolufinancovaný Vládou Českej republiky, Maďarska, Poľska a Slovenska prostredníctvom Medzinárodného vyšehradského fondu. Poslaním fondu je rozvíjať myšlienky trvalo udržateľnej regionálnej spolupráce v strednej Európe.
- Okrem odborných stretnutí, zameraných na riešenie problematik nárazov vtákov do elektrických vedení a vtáčej kriminality, budú v rámci projektu realizované exkurzie pre verejnosť a zostavené príručky o znižovaní úmrtnosti vtáctva spôsobenej ľudskou činnosťou.
- Ochrana dravcov na Slovensku sa problematike vtáctvo vs. elektrické vedenia v spolupráci s energetickými spoločnosťami venuje od roku 1980, kedy boli vyvíjané a testované prvé ekochráničky, nové typy konštrukcií a iné opatrenia, s cieľom minimalizovať riziká zásahu vtáctva elektrickým prúdom na vedení 22 kV napätia. RPS taktiež zastrešuje odborný terénny monitoring, spolupracuje s výrobcami a vývojármi ochranných a odkloňovacích prvkov a štátnou ochranou prírody SR. Od roku 2014 sa systematicky venuje problematike ochrany vtákov pred nárazmi do vedení 22 kV a 110 kV.
- S cieľom znížiť riziko nárazov voľne žijúceho vtáctva do elektrických vedení alebo zásahu elektrickým prúdom sa momentálne realizuje medzinárodný projekt LIFE Danube Free Sky, v krajinách pozdĺž Dunaja od Rakúska po Rumunsko. Na slovenskom území sa z hľadiska nárazov zameriavame systematicky na prenosové vedenia 400 kV, ich rizikovosť pre vtáky a účinné ochranné opatrenia. Projekt koordinuje Ochrana dravcov na Slovensku za účasti 15 partnerských organizácií (8 energetických spoločností, železničná spoločnosť, organizácie zamerané na ochranu vtáctva a národné parky). Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou prostredníctvom programu LIFE a Ministerstvom životného prostredia SR.